

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertatio Theologica De Formulari Ab Illustrissimis Episcopis Belgii Proposito In Causa Jansenii

Claremontius, Johannes

Coloniæ, 1693

§. XIX. Speciosa verba non sufficiunt ad eluendam labem hæreseos, nisi simul sensus Jansenii damnetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40333

reticum. Ita siquidem uterque prolixâ & accuratâ explicatione quæ desiderari potest, sensum expressit quisque suum, ut aciem mentis luce, ut ita dicam, clarius perstringat. Ad eò ut cum Plutarcho lib. de Stoicis Contrariet. dicere liceat: *sensibili presente bono, & magnam ad malum differentiam habente, eum qui ex malo probus evasit, ignorare hoc ipsum, & presentem virtutem non sentire, sed putare malitiam sibi adesse, quomodo non est absurdissimum?*

Quid iterum causæ est hac in re, ut priora Ecclesiæ judicia cedere debeant posteriori cuidam, quo sperare videntur illi esse emendanda? Certè illa & numero plura & apparatu solemnitateque majora, & exquisitione examinis exactiora, & diuturnitate temporis magis firmata, & communi consensu ubique magis recepta sunt, quam quodcumque fingi potest ex adverso decretum. His utique titulis tanquam totidem fulcris innixi reclamabunt, qui Iansenii sensum pro hæretico habent; immò & prævalebunt semper. Atque ita Ecclesia Dei vehementiori perturbatione quatietur, Schismaque interminabile in ejus sinu fovebitur. Ex quo apparet Iansenii Discipulos non pacem Ecclesiæ spectare, dum restorationem judicii exposcunt, sed potius inducias qualdam, quò speciosiori sub fuce errores damnatos interim diffundant.

§. XIX.

Speciosa verba non sufficiunt ad eluendam labem hæreseos, nisi simul sensus Iansenii damnetur.

Immò verò, inquit, Pax Ecclesiæ facile restituetur, si suppresso Formulari nomen quoque taceatur Iansenii. Jam enim pluribus scriptis patefecimus nos non alium quam sensum Catholicum tenere. *Quid igitur opus est pro humanis factis aut hic aut inde manifestatis, aut ex utroque latere incertis litigare?* ait S. Augustinus lib. cont. Cresconium cap. 30.

Quinimmò nec ipsi silentium in excusando sensum Iansenii contulerunt, quamvis illud in euratione externâ solemniter promississent; prout patet ex libello quem *le Phantôme du Iansenisme* inscripserunt, aliisque quos etiam ab Adversariis non provocati in lucem emisserunt. Sed nec à sensu Iansenii palam renovando abstinere, quem iterum variis propositionibus comprehensum Alexander VIII. condemnavit.

Esto itaque speciosis quandoque verbis abutantur quæ fidem Catho-

tholi-

tholicam præ se ferant, nihil ei contrarium enuntiando: adeò tamen ambigua esse comperiuntur ut sensum hæreticum non excludant, sed eidem adaptari facile possint. Quare pax nulla restaurari, aut labes vel suspicio hæreseos ab illis purgari potest, nisi ejurato prius sensu Jansenii. Id enim diuturno jam experimento compertum est, dum hæretici veteres sub tegumento verborum plausibilibus & in speciem Catholicorum perverlos sensus suos occultabant.

Quid utique magis fidem Catholicam sapiebat, quam symbolum Arianum ex puris Scripturæ verbis contextum, aut vox consubstantialis quam Eusebius professus est, de quo supra? Nihil quoque magis eandem fidem sonabat in ejusdem Arianæ causâ, quam una substantia Patris & Filii: de hac tamen locutione S. Hilarius lib. de Synodis ait. *Multi ex nobis ita unam substantiam Patris & Filii prædicant, ut videri possint, non minus id pie quam impie prædicare. Habet enim hoc verbum in se fidei conscientiam & fraudem paratam.* Similiter Nestorius ita veram unionem in Christo visus est profiteri, ut verbum tantum metuendum *Deipara & Dei bimestris* reformidare putaretur.

Fuerunt præterea locutiones variæ Catholicorum Patrum ambiguae, quibus hæretici tum Eutychiani, tum Nestoriani abusi sunt ad perversum sensum suum celandum. Tales sunt, quod unus de Trinitate passus sit: quod una Dei verbi natura sit incarnata, una hypostasis Christi composita: quod Christus sit ex dualibus vel in duabus naturis: quod verbum assumpsit hominem: quod Christus sit creatura, servus, item homo Dominicus, Deiferus, Dei Templum, domus &c. Quinimò S. Cyrillus tom. 5. part. 1. Dial. 3. Aliquo sensu dixit Christum nobiscum adoptatum. De hujusmodi locutionibus ait S. Athanasius orat. 4. *Si quis forte jaciatur à Catholicis & rectâ fide præditus, nihil fore suspectum, quia simpliciore verborum enuntiatione Catholicus sensus evincit: Quando verò ab hæreticis eadem illa proficiuntur suspitione non carere.*

Nihil ergo prodest suspectis de Jansenismo Theologis ad purgandam malam de ipsis conceptam existimationem, quod Thomistice more aliquando loqui videantur, nisi aliunde probaverint suum sensum esse à sensu Jansenii alienum. Quinimò magis suspitionem auget quod hunc refragantibus licet Ecclesiasticis Iudiciis excusare velint, quæ excusatio proprii sensus est accusatio. Nullus hic est dissimulationi locus: pax nulla tacito nomine Jansenii exurgere potest. Apertè damnandus est cum Ecclesiâ sensus à Jansenio intentus ne quis cum eodem consentire videatur, atquetunc ab omni suspitione liberatus ostendat non gravabitur quibus modis ab eo dissentiat.

Ita

Ita Thomistæ Iansenii sensum averſantur , ab Ecclesia ritè damnatum esse consentiunt , discrimen suum inter & illius sensum defendunt: eaque ratione immunes se ab omni suspitione servant. Hos imitentur , hos sequantur , qui volunt à sinistra , quæ de ipsorum doctrinâ habetur , existimatione liberari. *si quis falsò se infamari clamitæ & gloriatur nostra sentire* , inquit S. Hieronymus Dial. 1. cont. Pelagianos , *tunc vera fidei præbebit assensum , cum apertè & absque dolo adversa damnaverit : ne audiat illud propheticum , & in omnibus non est conversa ad me prævaricatrix Soror Iuda ex toto corde suo , sed in mendacio.*

§. XX.

Securus est apud Deum qui juxta Formulam præscriptam sensum Iansenii ejurat , non ille qui detrectat.

DEnique nihil ad eluendam hæreseos labem præstantius , quam decretis acquiescere Ecclesiæ : *quæ non litigiosis opinionibus fingitur* , inquit S. Augustinus epist. ad Bonifacium Comitem , *sed divinis attestacionibus comprobatur.* Necessitas illi parendi securos reddit ejus filios ; aded ut non vereantur homines sensusque ipsorum damnare quos illa damnat : quin immò & illis anathema dicere qui aliter agendum esse sentiunt. *Cunctas verò* , inquit S. Gregorius lib. 1. epist. ep. 24. *quas præfata veneranda Concilia personas respuunt , respuo: quas venerantur , amplector. Quia dum universali sunt consensu constituta , se & non illa destruit quisquis præsumit aut solvere quos ligant aut ligare quos solvunt. Quisquis ergo aliter sapit , anathema sit.* Et verò proponente Ecclesiâ Formulare ad ejurandum sensum Iansenii , quis dubitet illam sibi apud Deum fidejussorem fore , si fidem Matri adhibuerit. Fidem , inquam , non simulatam , sed quæ sit veri nominis obedientia , per quam & consulitur famæ & satisficit conscientiæ & pax servatur Ecclesiæ. Quid autem Præsidi in tremendo summi Iudicis judicio expectare potest , qui vanâ proprii sensus præsumptione inflatus fidem detrectat : & , uti loquitur S. Augustinus lib. 2. cont. Donatistas cap. 5. , *nimis amando suam sententiam , vinculum sacrilegi Schismatis communioni præponit unitatis ? An forte vadem adhibebit ineluctabile animi sui judicium , quo sibi persuasit sensum Iansenii esse Catholicum , nec alium quam gratiæ per se efficacis quem continuatâ traditione tenuit Ecclesia ? Ita quidem sibi persuadent qui adversus fir-*
missima